

CC: BY-NC-ND
P&V
JAN

IN DISCUSSIE

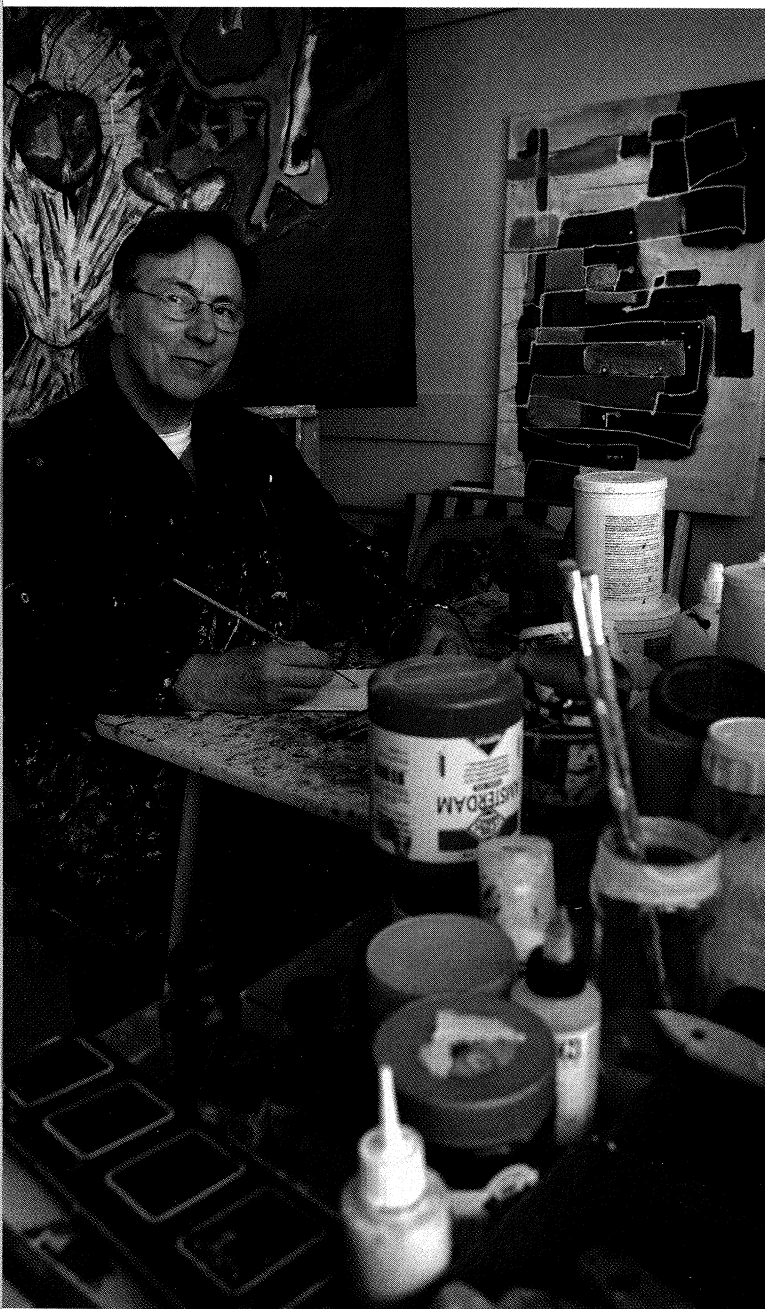
Deelnemers: Ton Timmermans, Rieki Valkhof, Sia van Waveren en Alex Sievers

In het buitenland, maar zeker in Amerika met zijn populaire Sun City's, is het de gewoonste zaak van de wereld: senioren die bij elkaar hokken en zo een eigen gemeenschap vormen. Maar Nederland is Amerika niet. Zou u willen wonen in een seniorenstad? Waarom zijn sommigen er zo op gebrand om zo'n stad te ontwikkelen? Is het écht dé ideale woonvorm voor senioren? Nestor peilde de meningen.

Seniorenstad, dé ideale woonvorm voor senioren?

SENIORENSTAD, DÉ IDEALE WOONVORM VOOR SENIOREN?

Nee,

het is een idee van projectontwikkelaars die op geld uit zijn

TON TIMMERMANS
(61), kunstenaar en bestuurslid van de Seniorenraad, woont zelfstandig in Zandvoort

Ik woon zelf naar volle tevredenheid in een appartementencomplex met mensen van divers pluimage in de nabijheid van het centrum. Over het algemeen hoor ik dat de meeste senioren best naar hun zin wonen: als er maar voldoende sociale contacten zijn met burens, kennissen en/of familie. Er is wel animo voor andere woonvormen omdat de meeste van de huidige 'bejaardentehuizen' niet riant te noemen zijn. Zo hebben ze veelal te kleine kamertjes zeker voor ouderen die zich nog 'jong' voelen. In een woongemeenschap voelen velen zich best op hun gemak, maar die moet dan wel naadloos over gaan in 'de buitenwereld'. Als ze maar midden in de maatschappij kunnen blijven wonen, dan bloeien senioren op. Dan ga je uit van menswaardigheid. Separate seniorensteden vind ik een schoolvoorbeeld van hoe je mensen moet doodknuffelen. Je zet ze apart, het lijkt wel gettovorming. Het is een nieuwe vorm van apartheid die verstikkend werkt. In Spanje en Portugal heb ik dergelijke complexen gezien en dan staat er nog een muur omheen ook. Om de echte wereld en 'het kwade' buiten te houden, laten we maar zeggen. Ik zie wel ouderen in mijn omgeving die niet meer de fut kunnen opbrengen om in de gewone wereld mee te draaien en zich misschien goed zouden voelen bij zo'n beschermde woonomgeving. Ik denk echter dat als je daar eenmaal woont, terugkeer naar de 'gewone' wereld niet meer mogelijk zal zijn. Een straat van woningen voor ouderen, zoals ik die onlangs heb gezien in Hoorn, spreekt dan meer aan: dan blijf je immers midden in de samenleving wonen. Wat mij aan het idee Seniorenstad (www.seniorenstad.nl) zo tegen staat, is het commerciële principe: het zijn niets anders dan projectontwikkelaars die op geld uit zijn! Schone schijn is wat ze voorspiegelen. Dat ik niet de enige ben die er zo over denkt, blijkt wel uit de (veelal negatieve) reacties op het forum van deze website.

KORTOM

- Sociale contacten in je eigen omgeving zijn belangrijk
- Een seniorenstad lijkt wel een getto, het is verstikkend
- Seniorenstad is een commercieel plan uit de koker van projectontwikkelaars

Nee,

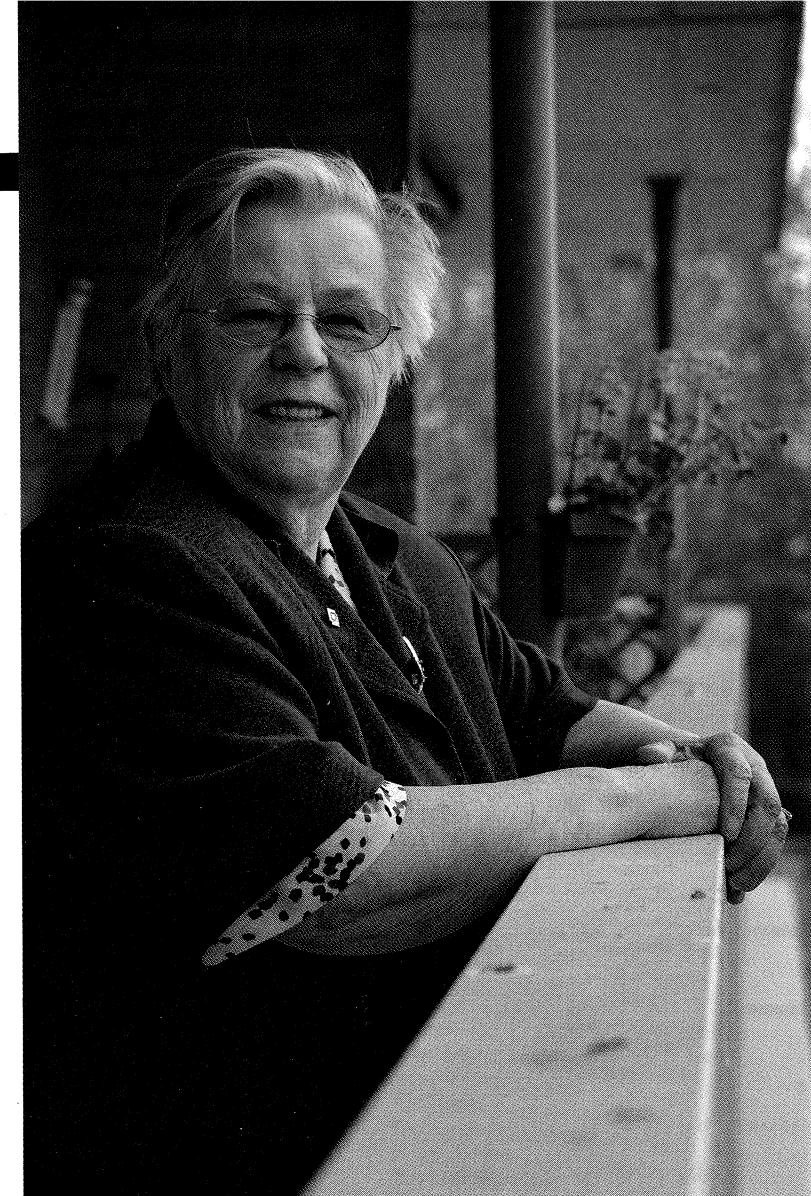
juist die sociale controle kan heel benauwend zijn

RIEKI VALKHOF
(82) was jarenlang actief in de groep ouderenhuisvesting van de gezamenlijke ouderenbonden in Den Haag, woont zelfstandig in Zoetermeer

Na bijna vijftig jaar in Den Haag te hebben gewoond, woon ik nu sinds 6 jaar in een tweekamerappartement in een hoogbouwflat in Zoetermeer. Ik ben naar Zoetermeer verhuisd omdat hier 3 van mijn kinderen en veel kleinkinderen wonen. Voor de mantelzorg is het handig om dicht in de buurt van je kinderen te wonen. In deze flat woont iedereen door elkaar heen: bejaarden, jongeren en (verstandelijk) gehandicapten. Juist die gemêleerdheid vind ik leuk. Ik bezoek ook wel mensen die in een verzorgingscomplex wonen. Die zijn over het algemeen tevreden met hun veilige en beschermde woon- en leefomgeving. Zeker als je iets komt te mankeren – ik heb zelf recent een nieuwe knie gekregen en heb wel last van duizelingen – zie ik daar wel voordelen van. Maar ook vanuit deze zelfstandige woning trek ik van alle kanten zorg aan. Daarvoor hoef je niet per se in een verzorgingscomplex of een seniorenstad of -wijk te wonen. Zo heb ik iedere week thuiszorg, ben aangesloten bij een alarmlijn, maak zo nodig gebruik van de voorzieningen (diner) die in deze flat voor de verstandelijk gehandicapten worden georganiseerd en mijn kinderen wonen in de buurt. Tegen het bij elkaar wonen van ouderen of dat nu in een verzorgingscomplex of in een seniorenstad is, heb ik enkele grote bezwaren. Ik vind dat ouderen snel in groepjes bij elkaar hokken en een ander buitensluiten. Vaak spelen sociale afkomst of financiële omstandigheden daarin een rol. Ik heb dat zelf ervaren in de tijd dat ik werkte voor de belangenbehartiging ouderenhuisvesting. Bovendien zie ik in de sociale controle in dit soort omgevingen naast een paar voordelen, met name veel nadelen. Ik woon nu onafhankelijk. Schakel zo nodig zorg in. Als ik daar behoefte aan heb, zoek ik het gezelschap van anderen op. Mijn (klein)kinderen komen regelmatig langs. Verder ben ik zo vrij als een vogeltje om te doen en laten wat ik wil. Dat vind ik belangrijk.

KORTOM

- Voor de zorg hoef je niet in een seniorenstad te wonen, die kan je ook zelf inkopen of regelen (mantelzorg)
- Alleen maar ouderen zou voor mij benauwend zijn

SENIORENSTAD... KRITISCH BEKEKEN

Het concept van de seniorenstad is gebaseerd op het Amerikaanse succes van Sun City. De trek naar Florida wordt wel eens vergeleken met de ouderen die overwinteren aan de costa's. Maar de mobile homes zijn nog niet in grote getale aangeschaft door senioren in Nederland. Juist de mobiliteit van de Amerikaan en de relatieve ongebondenheid aan plaats, zorgen ervoor dat het verhuizen naar een bepaalde voorziening gemakkelijker gebeurt dan bij ons. De grote grijze volksverhuizing zal in Nederland niet plaats vinden.

Opvallend in de communicatie rondom de Seniorenstad is dat er in de communicatie geen echte ouderen zijn. Alle foto's tonen de vieve en actieve "oudere" van 55 en een beetje. Zelfs als deze mensen verhuizen naar de seniorenstad, zijn die over 20 jaar grotendeels veel minder mobiel en flink zorgbehoevend. Maar met dat beeld bereik je volgens de huidige marketingnormen geen mensen.

BRON EN TEKST: WWW.MARKETINGFACTS.NL

SENIORENSTAD, DÉ IDEALE WOONVORM VOOR SENIOREN?

Nee,

het moet voor iedereen, overal aantrekkelijk zijn

SIA VAN WAVEREN
(66) van de Adviescommissie Wonen en Mobiliteit Unie KBO en adviseur wonen van de samenwerkende bonden van ouderen (provincie NH).

Uit onderzoek van de Unie KBO blijkt dat 80% van de ouderen in het eigen huis wil blijven wonen. Men wil niet verhuizen. De voornaamste reden is dat men niet uit de vertrouwde sociale omgeving wil gaan. Soms geeft men aan dat het huidige huis wat gebruiksvriendelijker kan zijn. Dat kan men vaak door kleine aanpassingen (drempelvrij, alarmering, extra verlichting) al snel verbeteren. Ik onderschrijf de uitkomsten van het onderzoek. Mijn man en ik willen absoluut niet uit deze gemengde buurt in Heiloo vandaan waar we al 20 jaar wonen. Aan een 'seniorenstad' moeten we niet denken. Ook niet als we fysiek minder zouden worden. Al die ouderen bij elkaar: dat zou voor ons benauwend zijn. Belangrijk is juist dat ouderen blijven integreren in de samenleving in gemengde wijken en buurten. Dat is ook het oordeel van de Unie KBO. Uiteraard heb je veel verschillende ouderen, wellicht dat anderen er wel voor voelen om bij elkaar te wonen. Maar het moet zeker geen visie van de gemeente worden om deze minderheid te faciliteren. Want wat gebeurt er dan met andere wijken in een stad? Worden die minder toegankelijk of veilig voor ouderen? Moet men soms in de toekomst noodgedwongen in een seniorenstad gaan wonen om een prettige leef- en woonomgeving te krijgen? Vanuit de Unie KBO adviseren we als Adviescommissie om te bouwen met het certificaat WoonKeur. Zo krijg je woningen die geschikt zijn voor iedereen. De visie van de gemeente moet zijn om woningen, woongebouwen en openbare ruimte zo te ontwikkelen dat iedereen zich er thuis voelt en goed uit de voeten kan. De hele gemeente moet goed toegankelijk zijn, niet alleen voor ouderen, maar ook voor kleine kinderen en mensen met een beperking. Dat komt de onderlinge verstandhouding en het begrip tussen generaties en verschillende groepen in onze maatschappij ten goede.

KORTOM

- Een vertrouwd, gemengd sociaal netwerk is belangrijk
- Seniorenstad is benauwend, ouderen moeten juist integreren
- De gemeente moet zorgen dat woningen en openbare ruimten geschikt zijn voor iedereen

Ja,

wij geloven in het idee

ALEX SIEVERS
(44) is adviseur bij Inbo adviseurs stedenbouwkundigen architecten en als zodanig een van de grondleggers van de initiatiefgroep Seniorenstad (www.seniorenstad.nl).

Het idee voor een seniorenstad is ontstaan uit onvrede met de huidige huisvestingsmogelijkheden voor ouderen. Ik ben nu zelf 44 jaar, maar ik zou over 15 of 20 jaar niet in woning willen wonen die momenteel wordt gekwalificeerd als senioren- of ouderenhuisvesting. In 2004 peilde de initiatiefgroep Seniorenstad, die behalve uit het adviesbureau INBO bestaat uit enkele projectontwikkelaars en woningcorporaties, de interesse voor het wonen in een seniorenstad onder ruim 300 ouderen. Van de ondervraagden gaf 42% aan er positief tegenover te staan, nog eens 30% antwoordde misschien interesse te hebben. De initiatiefgroep rekent de resultaten door naar alle 50-plussers in Nederland en komt dan tot maar liefst 4 miljoen potentiële bewoners voor een seniorenstad. Op dit cijfer is wel wat af te dingen. De verhuisgeneigdheid onder ouderen is laag en als men al wil verhuizen, is dat het liefst in de eigen omgeving. Maar ook als de belangstelling geringer is, kan een seniorenstad voor sommige ouderen een aantrekkelijk woonmilieu vormen. Volgens de initiatiefgroep ziet een seniorenstad er als volgt uit: er zijn zo'n 2.000 tot 4.000 huur- en koopwoningen in verschillende prijssegmenten en verschillende woonmilieus. Ongeveer 30% is goedkoop, 40% middelduur en 30% duur. 5% is een recreatiewoning voor de tijdelijke verhuur. Alle bewoners zijn lid van het voorzieningencentrum, waar ze voor beperkte kosten gebruik kunnen maken van het zwembad, tennisbanen of fitness. We hebben ons laten inspireren door Sun City, maar ook door andere kleinschaliger ontwikkelingen in de VS. In Nederland denken we aan een dorp, wijk of buurt. In alle gevallen zoeken we de nabijheid van andere bestaande gebieden. Juist deze wisselwerking is van belang. Onze plannen zijn vër gevorderd. We verwachten over enkele maanden naar buiten te kunnen komen met een exacte locatie waarop we de woningen gaan realiseren.

KORTOM

- De huidige huisvestingsmogelijkheden voor ouderen zijn belabberd
- Er is voldoende interesse om een seniorenstad te realiseren

?

WAT VINDT DE UNIE KBO?

DE UNIE KBO IS TERUGHOUDEND ALS HET GAAT OM SENIORENSTEDEN. WIJ STAAN VOOR INTEGRATIE VAN OUDEREN IN DE SAMENLEVING.

De Unie KBO pleit veel meer voor een divers aanbod woningen, voor goede en toegankelijke voorlichting en voor voldoende (betaalbare) huisvesting. Wij hebben ons geëngageerd aan de uitvoer van het Actieplan Wonen en Zorg (VWS/VROM) waarin voorlichting aan ouderen een belangrijk onderwerp is alsmede het doorsluizen van de wensen van ouderen. Provinciale en lokale bonden geven op respectievelijk provinciaal/regionaal en lokaal niveau aan wat de behoefte/woonwensen is/zijn van ouderen en hebben overleg met relevante partijen. Ook vervullen zij een taak in het geven van voorlichting aan de achterban over de verschillende woonmogelijkheden.